

III. světový kongres „Ag
Mariánské Lázně

כתבוני לדורות

”כל ויתור על אדמת הקודש אין בו ממש”

סקירה היסטורית על עמדת היהדות החרדית
וההלכה הברורה שנפסקה על ידי גדולי הדור
בכנסיה הגדולה השלישית אלול תרצ”ז

מכון
באהלי
צדיקים

Lázeňský dům, Mariánské Lázně - Sídlo kongresu.
Kursaal Marienbad, Kongreßgebäude.

כתבונני לדורות

"כל ויתור על אדמת הקודש אין בו ממש"

סקירה היסטורית על עמדת היהדות החרדית
וההלכה הברורה שנפסקה על ידי גדולי הדור
בכנסיה הגדולה השלישית אלול תרצ"ז

יו"ל לכבוד 85 שנים לכנסיה הגדולה

אלול תשפ"ב

כתבוני לדורות

"כל ויתור על אדמת הקודש אין בו ממש"

מו"ל: מכון באהלי צדיקים

עריכה: הרב שבתי ויינטראוב

להערות והארות

טלפון: 0722213908

פקס: 077-7010221

מייל: sosisrael08@gmail.com

פתח דבר

לכבוד מלאות 85 שנים לאסיפת הכנסיה הגדולה השלישית באלול תרצ"ז, שם התקבלה ההחלטה ההיסטורית של מאות גדולי וגאוני הדור זצוק"ל הי"ד, אשר עמדת היהדות החרדית שאסור לוותר על אף שעל מאדמת ארץ הקודש, פסק הלכה שנקבע לדורות, שח"ו לשנות דבר שהוקדש על ידי בורא עולם לעם עולם באופן של נחלת עולם.

אנו מביאים סקירה היסטורית מקיפה ונרחבת על פסק ההלכה שהוקבע לדורות אודות עמדתה הנחרצת של היהדות החרדית, אשר אין לוותר ולהתפשר לא בתורת ישראל ולא בארץ ישראל, כאשר עלה שאלת חלוקת ארץ ישראל במלוא חריפותה.

אנו מביאים סקירה היסטורית מרתקת ומעניינת מה הביא להחלטה הדרמטית של גדולי ישראל, כאשר דווקא אלו שדגלו בפשרות בשלימות התורה הקדושה ר"ל הם אלו שיזמו את תוכנית החלוקה, לה התנגדו גדולי ישראל.

בסקירה זו נביא גם את דבריו הקדושים והטהורים של הוד כ"ק מרן הגה"ק מליובאוויטש, אשר התייחס לפסק ההלכה של הכנסיה הגדולה השלישית והחובה לפרסמה ככל הדרוש וללכת לפי החלטות גדולי התורה.

תודות למרכז אגודת ישראל ירושלים, עיתון המבשר, ארכיון אגודת ישראל, החוקר ההיסטורי דוד נחמן רוטנר, על עזרתם וסיועם בחומר ההיסטורי בחוברת זו לביסוס החלטת מועצת גדולי התורה תרצ"ז.

ויה"ר שעל ידי ליבון הלכתא, ובפרט בעניין הכי גורלי שמירה על קדושת התורה וקדושת ארץ ישראל ועם ישראל, ובפרט שפסק הדין

של מועצת גדולי התורה, היוותה את הבסיס לכל דרכיה ונתיבותיה של היהדות החרדית לדורות, נזכה לדבר ה' זו הלכה ודבר ה' זו הקץ, בביאת משיח צדקנו אמן כן יהי רצון.

מכון באהלי צדיקים
ירושלים

”הארץ הקדושה אשר הקב”ה
הציב גבולותיה בתורה הקדושה
נתונה לעם ישראל עם עולם, וכל
ויתור שהוא על אדמות הקודש
הנתונה לנו על ידי הקב”ה
בגבולותיה אין בו ממש”.

(מועצת גדולי התורה י”ז אלול תרצ”ז)

רקע היסטורי להחלטת הכנסיה הגדולה

הפעם הראשונה שאומות העולם שאלו את נציגי העם היהודי על גבולותיה של ארץ ישראל, היה בשנת תר”פ. כשנציגי האומות המנצחות במלחמת העולם הראשונה התכנסו בוועידת סן-רמו באיטליה, וביקשו להקים לעם ישראל את ביתו הלאומי. אמנם ה'נציגים' של העם היהודי שעמדו אז בפני נציגי האומות, לא היו כאלה שהעם היהודי בחר בהם, ורובו של העם אף לא התהדר ב'נציגים' שכאלה. אבל נציגי התנועה הציונית הם שעמדו באותו פרק מול אותם הגוים, והם התוו להם את הגבולות 'לפי מיטב זכרונם היהודי' וגבולות אלו התקבלו בהחלטת האומות.

ישיבת מועצת גדולי התורה במהלך הכנסיה הגדולה השלישית - אלול תרצ"ז

בקרוב המוני עם ישראל התקבלה החלטת האומות הנ"ל בשביעות רצון כללית, שכן באופן כללי תאמו גבולות ההחלטה עם הגבולות שנכתבו בתורה. מה גם שרובות היהודים שעלו לארץ ובנו את חורבותיה במשך אלפי שנות הגלות, לא נזקקו לבירורי הגבולות של אומות העולם. כי כדי לדעת את המקומות בהם אפשר לקיים את המצוות התלויות בארץ - חקרו בתורה וממנה ידעו את גבולות הארץ. 'להלכה ולמעשה' גם לא נזקק עם ישראל 'לברר' את זהות השולט בארץ ישראל, אלא לאורך כל שנות הגלות, ככל שהשלטונות ששלטו בארץ אפשרו את יישוב ארץ ישראל, כך המשיך העם היהודי להשתדל בבנין הארץ ויישובה.

ההתנגשות הראשונה בין העם היהודי עם גבולות הארץ של הגוים, היה בשנת תרצ"ו. כששלטון המנדט הבריטי החל לחוקק חוקי הגבלה על מספר היהודים שיוורשו להתיישב, ועל תחומי הקרקעות שבהם לא יוכלו היהודים להקים יישובים.

אגודת ישראל נגד תוכנית החלוקה

שנה לפני התכנסות הכנסיה הגדולה השלישית, בשנת תרצ"ו, מרכז אגודת ישראל בארץ ישראל, מבלי להתחשב בפוליטיקה של השלטון המנדטורי, ומבלי לדון אם יש לשלטון זה דין של 'דינא דמלכותא' - יצא בהכרזה פומבית בגילוי דעת' שפורסם בעמודו הראשון של ה'קול ישראל' עיתונה הרשמי של התנועה, (גליון יג שבט) בה הכריזו בפני העולם כולו - כלשון ההודעה - שהגבלות כאלה הן 'רק צרות עין בהגדלת הישוב היהודי בארץ ישראל' (סעיף ה).

בגילוי דעת זה, שהתפרסם על 10 סעיפים. בא לידי ביטוי לראשונה עמדת אגודת ישראל כאורגן של שומרי התורה, שאין לכל אומה ולשון יכולת לקבוע גבולות לישוב ישראל בארץ ישראל. כפי שנאמר שם (סעיף ז) אגודת ישראל מצהירה, שזכויות עם ישראל על ארץ ישראל, הן קדומות ומובטחות לו מאת מלך מלכי המלכים, אדון הארצות

כפי שפורסם בעיתונה של אגודת ישראל בטשערנוביץ (דאס יודישע ווארט, מיום כ' אלול תרצ"ז), במסגרת הדיווחים על דיוני הכנסיה הגדולה. בדיווח הנרחב על המושב השני של הכנסיה הגדולה, נאמר שם (בתרגום חפשי מאידיש) "חלוקת ארץ ישראל קובע הנשיא רבי יעקב רוזנהיים, לא הגיעה מצד אנגליה ואינה המצאת הועדה המלכותית. ההצעה הגיעה מהצד היהודי מצידם של הציונים, שהם מעוניינים בחלוקת ארץ ישראל מנקודת מבט פוליטי מפלגתי".

לימים פרסם ההיסטוריון פרופ' מ. חזן מאוניברסיטת תל-אביב, בשנת תשס"ט את ספרו 'מתינות' - בהוצאת ה'מכון לחקר הציונות'. בו כותב מפורשות (עמוד 208) שהיה זה הנציג הציוני ליד חבר הלאומים בפאריז ד"ר יעקובסון, מראשי ציוני רוסיה, שתמך בתנועה הלאומית הערבית, ומתוך רצון לראות את הציונות מעניקה שוויון זכויות לערבים... הגה את רעיון החלוקה והעלה זאת לראשונה בפני הגוים.

ברית בל ינתק בין עם ישראל והארץ הקדושה

שמונה חודשים לפני ההתכנסות ההיסטורית של הכנסיה הגדולה השלישית, בז' טבת תרצ"ז, הושמעה לראשונה בפני אותה 'ועדת פיל' שדנה בחלוקת ארץ ישראל "קול התורה המקודשת", מפי רבה של אגודת ישראל והעדה החרדית מהרי"ץ דושינסקי, שהופיע בראש משלחת אגודת ישראל שכללה את הרב משה בלוי, ד"ר ברויאר ור"ז פישר-שיין. כפי שדווח בעמוד הראשון של עיתונה של אגודת ישראל בארץ ישראל 'קול ישראל' (גליון י' טבת תרצ"ז) אמר מרן הרב דושינסקי זצוק"ל: "כל התורה כולה מעידה שהקב"ה כרת ברית לא ינתק בין עם ישראל וארץ הקדושה, יותר ממחצית מצות התורה הן תלויות בארץ ואי אפשר לקיימן בחו"ל" ו"בשם עם התורה - ביקש. שלא תעשינה כל הגבלות בעליה וברכישת קרקעות, להקים בארץ זו הנבחרת מאת ההשגחה העליונה, בית נכון לא רק לעם ה' כי אם גם לתורת ה'".

”התנקשות נוספת בשלמותה של ארץ ישראל”

החלטות ועדת פיל על חלוקת הארץ, פורסמה בשלהי תמוז תרצ”ז, נוצר לראשונה קשר פוליטי עם השאלה ההלכתית. כי ‘החלוקה’ הבטיחה לראשונה הקמת ממשלה יהודית בחלק מארץ ישראל, ועם ישראל הועמד בפני השאלה: האם לוותר על חלק מארץ ישראל לצורך הקמת מדינה חילונית של יהודים?

עוד בטרם שהועדה פרסמה את החלטתה, בסוף חודש אייר תרצ”ז הופיע מרכז אגודת ישראל בארץ ישראל ב”הצהרה גלויה” ב’קול ישראל’

הצהרה גלויה

בקשר עם המו”מ על דבר גזירת ארץ ישראל לחלקים (קנטונים או מדינה יהודית ומדינה ערבית) רואה מרכז אגדת ישראל באר”י לחובה לעצמו לפרסם את ההצהרה כדלהלן:

אגדת ישראל בארץ ישראל דוחה בהחלט כל נסיון של התנקשות נוספת בשלמותה של ארץ ישראל, תקות העם קשורה אל כל ארצי לגבולותי. עפ”י התורה, וכל נסיון של צמצום חדש בגבולות הארץ התנונה להחפתחות הישוב היהודי היא ההתנקשות בזכויות האומה על ארץ ישראל, ועומדת גם בנגוד גמור להתחייבות הבין לאומית בהמנדט הארצי ישראלי.

אגדת ישראל באר”י דוחה בהחלט כל נסיון של הבדלת העיר ירושלים משאר השטח היהודי באר”י, ירושלים היא לב הארץ, מרכזה הרוחני ומקור קדושתה, ואי אפשר לו להעם היהודי להסכים שהישוב היהודי בארץ ישראל ישאר נטול לב ונשמה.

אגדת ישראל באר”י, דוחה בהחלט כל נסיון של הפשטת ארץ ישראל מקדושתה, והיא רואה בהצעה של יסוד מדינה יהודית חילונית באר”י סכנה לתפקידו הנשגב של עם ישראל בתור עם הקודש. אגדת ישראל באר”י מצהירה שהיהדות החרדית היתה יכולה רק אז להסכים למדינה יהודית בארץ ישראל כלה, אם היתה אפשרות שהחוקה היסודית של מדינה זו תבטיח את שלטון התורה בחיי הכלל הצביר והעם.

אגדת ישראל מצהירה שבהעדר ערבות מספיקה להכרת סמכות התורה בחיי הצביר והכלל צפויה סכנה משלטון יהודי עצמאי ליהדות החרדית בכלל ולכל יהודי שומר תורה בפרט, ביחס להתנון, הקהלות, השבת ושאר קדשי האומה.

אגדת ישראל באר”י דורשת התאחדות כל העם היהודי בארץ ובגולה לכל מפלגותיו בהגנה על ארץ ירושתו וקדושתו בפני נסיונות של פתרונים טאלני תולדים לפגוע בשלמות השטח ושלמות הקדושה של ארץ ישראל.

מרכז אגדת ישראל באר”י ירושלים ת”ו

(גליון כה אייר) "אגודת ישראל בארץ ישראל דוחה בהחלט כל נסיון של התנקשות נוספת בשלמותה של ארץ ישראל. תקות העם קשורה אל כל ארץ ישראל לגבולותיה על פי התורה, וכל נסיון של צמצום חדש בגבולות הארץ היא התנקשות בזכויות האומה על ארץ ישראל".

"היהדות החרדית היתה יכולה רק אז להסכים למדינה יהודית בארץ ישראל כלה, אם היתה אפשרות שהחוקה היסודית של מדינה זו תבטיח את שלטון התורה".

ההחלטה הדרמטית של גדולי הדור בכנסיה הגדולה

בהמשך השנה בחודש אלול תרצ"ז, התכנסה הכנסיה הגדולה השלישית של אגודת ישראל במרינבד, שבה השתתפו מאות אדמורי"ם וראשי ישיבות, רבנים וצירים מעשרים ושתים ארצות, ושם למעשה הונחה השאלה ההיסטורית והגורלית בפני גדולי תורה וראשי הצבור החרדי מכל העולם, האם להסכים לחלוקת הארץ כפי שנקבע ב"וועדת פיל".

בדברי ימי עם ישראל, הכנסיה הגדולה השלישית בשנת תרצ"ז נחשבת לוועידה היסטורית מכוונת עבור היהדות החרדית כולה, מה גם שרוחות השואה האיומה כבר ריחפו בחלל האויר. הכנסיה נפתחה ביום צום וסליחות ודברים קורעי לב מפי גדולי ישראל שחשו את גודל השעה.

ובפי כולם נשאלה השאלה הקריטית האם לפי דעת תורה יש לקבל את הצעת החלוקה או לדחותה.

לפני פתיחת הכנסייה הגדולה נערכו שבעה ימים של דיונים מקדימים במסגרת הוועד הפועל של אגודת ישראל, ביניהם שלוש ישיבות מקדימות של "אסיפת הוועד הפועל של מועצת גדולי התורה" שתיים מהם בח' אלול, והשלישית בט' אלול.

למחרת ביום ג' י' אלול תרצ"ז בערב, נפתחה הכנסייה הגדולה

השלישית, שנמשכה עד י"ח אלול. למרות שעיקר האירוע היה שבעת ימי הדיונים במסגרת הכנסייה הגדולה, הרי שדיונים מהותיים נערכו גם בשלושת הישיבות המקדימות של מועצת גדולי התורה, ולדיונים אלו הייתה השפעה מכרעת בגיבוש עמדת המועצת כלפי שאלת ארץ ישראל, עמדה שהובעה בשורת החלטות שהוקראה בסיום הכנסייה הגדולה.

ישיבת מועצת גדולי התורה שנערכה ביי"ז אלול, במושב ה'צ של הכנסייה הגדולה ה'צ. זכתה, וכבר בשעתה הוגדרה כאירוע היסטורי.

מלבד שלקראתה התאספו כל הגדולים, כל הנציגים, וכל המומחים, מכל המדינות מכל הקהילות. גם הועלו בה כל השיקולים, ונידונו כל הצדדים, וגם הוקדשו לה כל השעות הדרושות עד שנתקבלה ההחלטה. והיא אכן יצרה את ההיסטוריה, כי מאז החלטותיה נשארו חרותות עד עצם היום הזה.

מלבד הדיון המעשי בשאלה אם לקבל או לדחות את הצעת חלוקת הארץ, מועצת גדולי התורה פסקה את ההלכה, שאסור לוותר על אף שעל מגבולות הארץ.

כל ויתור על אדמת הקודש אין בו ממש

ביום שני בערב אור לי"ז אלול תרצ"ז נערכה ישיבה מועצת גדולי התורה בהשתתפות עשרות גדולי הדור במשך 7 שעות והישיבה הוגדרה כסודית. לאחר הישיבה הוקראו החלטות מועצת גדולי התורה בנושא חלוקת הארץ. ההחלטות הוקראו על ידי הגאון רבי זלמן סורוצקין.

"ארצנו הקדושה נתונה לנו מאדון העולם בשבועה וברית עולם למען לחיות בה חיי התורה לשמה ולקיים מצוותיה, ועם ישראל קשור בה בכל רוחו ונשמתו לנצח נצחים, ומפני חטאינו גלינו מארצינו והשי"ת הבטיח לנו על ידי נביאיו הקדושים כי יגאלנו על ידי משיח צדקנו וזה עיקר מעיקרי דת קדשינו אשר כל בן ישראל מחוייב להאמין בה.

”זכות עם ישראל על הארץ הקדושה יסודה בתורה הקדושה וביעודי הנביאים, קיום מדינה יהודית אפשרי רק אם חוקת התורה מוכרת בה בתורת החוקה היסודית של הארץ, ושלטון התורה בהנהגת המדינה. מדינה של יהודים אשר אינה מיוסדת על חוקי ושלטון תורה היא התכחשות למקור ונצח ישראל, ושוללת את מהותו וצביונו של עם ישראל, וחותרת את יסוד קיום עמנו וחודלת להיות מדינה יהודית

”הארץ הקדושה אשר הקב”ה הציב גבולותיה בתורה הקדושה נתונה לעם ישראל עם עולם, וכל ויתור שהוא על אדמות הקודש הנתונה לנו על ידי הקב”ה בגבולותיה אין בו ממש.

והושעתם את ישראל

תורתו וארצו

קריאתו של מרן רבי חיים עוזר גראדזענסקי זצוק”ל לאחר הכנסיה הגדולה השלישית (שנבצר ממנו להשתתף בה מפאת חולשתו)

”הכנסיה הגדולה השלישית שהיתה זה עתה במרינבד, השמיעה כלפי העולם כולו את עמדתה של היהדות החרדית ... חברים! הכנסיה הגדולה

החלטת מועצת גדולי התורה ע”ד חלוקת הארץ

ארצנו הקדושה נתונה לנו מארון העולם בשבועה וברית עולם למען לחיות בה חיי התורה לשמה ולקיים מצותיה, ועם ישראל קשור בה בכל רוחו ונשמתו לנצח נצחים, וכפני חטאינו נלינו מארצנו והש”ת הבטיח לנו ע”י נביאיו הקדושים כי ינאלנו ע”י משיח צדקנו וזה עיקר מעיקרי רח קדשנו אשר כל בו ישראל מחוייב להאמין בזה.

זכות עם ישראל על הארץ הקדושה יסודה בתורה הקדושה וביעודי הנביאים, קיום מדינה יהודית אפשרי רק אם חוקת התורה מוכרת בה בתורה החוקה היסודית של הארץ ושלטון התורה בהנהגת המדינה, כרינה על יהודים אשר אינה מיוסדת על חוקי ושלטון תורה היא התכחשות למקור ונצח ישראל ושוללת את מהותו וצביונו של עם ישראל וחותרת את יסוד קיום עמנו וחודלת להיות מדינה יהודית.

הארץ הקדושה אשר הקב”ה הציב גבולותיה בתורה הקדושה נתונה לעם ישראל עם עולם, וכל ויתור שהוא על אדמות קודש הנתונה לנו ע”י הקב”ה בגבולותיה אין בו ממש.

מועצת גדולי התורה מכירה שכל מ”ט המתנהל על אודות גורל ארץ הקדושה בלי השתתפות שלוחי היהדות החרדית אין לו יסוד משפטי.

מועצת גדולי התורה פונה לכל בני ישראל בקריאה עזה הוצבת להכות אש לעוזר בשעה חסירה ואחראית כזו לאנו”י בעבודת בנין אה”ק בהגנת טהרת וקדושת א”י לחוס בה את הישוב החרדי ולהטביע חותם שמירת התורה וקדושת הארץ על כל החיים באה”ס.

”אין בו ממש”. פסק ההלכה של מועצת גדולי התורה באלול תרצ”ז נגד ויתור על ארץ ישראל

התוותה לכם את הדרך אשר תלכו בה ואת המעשה אשר תעשון. ואתם לכו בכוחה זו ולאורה הגדול והושעתם את ישראל תורתו וארצו". (מתוך קריאת קודש - לאחר הכנסיה הגדולה בשנת ה'תרצ"ז)

יהודים חרדים לא יכולים לוותר על אף שעל

קריאתו של הגה"ק רבי מנחם זמבא הי"ד זכר צדיק וקדוש לברכה במהלך נאומו מרטיט הלב בכנסיה הגדולה השלישית. נאום שנחרט בדברי ימי ישראל.

"יש לנו ספר תורה קדוש אשר נאמר עליו תורת ה' תמימה, ואם חסרה אות אחת הרי זה פסול מקדושתו. יש לנו גם ארץ אשר גם עליה נאמר כי קדושתה היא כשכל ישראל עליה. רק אנשים אשר להם העוז המר לקרוע גזרים מתורתנו התמימה והקדושה - הם-הם אשר ירהיבו בנפשם לקרוע גם את ארצנו לגזרים. אבל אנחנו, המוסרים נפשנו על כל אות ואות ועל כל מנהג שבישראל - לא נוכל בשום אופן להסכים לוותר אפילו על צעד ושעל אחד מארצנו הקדושה". (חידושי הגרמ"ז סי' נד').

הגר"ח"ע גרודזינסקי "ויתור על חלקי ארץ ישראל זו הכחשה של התורה שגם מקודשים בכל העולם"

בכ"א כסלו תשפ"א עיתון 'המבשר' חשף מסמך היסטורי נדיר ביותר ובו עולה עמדתו הנחרצת של הגאון רבי חיים עוזר גרודזינסקי זי"ע, נשיא מועצת גדולי התורה נגד ויתור על אף שעל, כפי שעלתה מההחלטה במועצת גדולי התורה באלול תרצ"ז. ובכך למעשה, הוכח בבירור

שהחלטת מועצת גדולי התורה באלול תרצ"ז, היא ברורה ומובהקת, והיא ורק היא עמדתה של גדולי הדור והיהדות החרדית מאז ומעולם.

לקיים בנו חכמי ישראל
 עמב מצבו הרפואי הקשה של זקן ראשי הישיבות,
 מרן ראש ישיבת בריסק, הגאון הגדול
רבי משולם דוד בן אלטע הנדל
סאלאווייציק
 לרפיש
 מתבקש הציבור לשדר רחמי שמים לרפואתו השלימה
 והו קל כביר לא ימאס תפילות רבים

המבשר

העתון של היהדות הנאמנה

בס"ד | יום שני ט"ו וישוב, כ"א בכסלו תשפ"א | 7 דצמבר | גיליון 2633 | שנת י"ג | המהיר בא"י 5.00 ש"ח
 דף היומי: בבלי - פסחים טז | ירושלמי - מ"ק ד | חובות הלכות: חשבון הנפש הכ"א (השאית)

גילוי המציג לראשונה בבירות את עמדת היהדות החרדית בשנת תרצ"ז:

"וויתור על גבולות הארץ כמוהו כהכחשה של התורה ואין שום בסיס לדחות מדינה יהודית כלל"

עמדתה הברורה והמוצקה של היהדות החרדית ואגודת ישראל במגוון נושאים עקרוניים, כפי שבאה לידי ביטוי בדברי מרן הגאון רבי חיים עוזר גרודזינסקי זי"ע ■ המסמך ייחשף לראשונה מחר בגליון 'קהילות' במדור 'אגודה אחת'

עיתון המבשר בחשיפה על עמדת הגר"ע גרודזינסקי זי"ע

הציטוטים מיוחסים לרב יעקב רוזנהיים ז"ל משמו של רבי חיים עוזר גרודזינסקי זי"ע, נשיא מועצת גדולי התורה. מדובר באגרת שכתב לרב משה בלוי ז"ל, מנהיגה של אגודת ישראל בארץ ישראל, ערב הקמת המדינה.

ההכרעה שאין לנו כל אפשרות לוותר על אף שעל מחלקי ארץ הקודש, וכי וויתור על גבולות הארץ כמוהו כהכחשה של דברי התורה והמסורת. וכך כותב רבי יעקב רוזנהיים משמו של הגאון רבי חיים עוזר גרודזינסקי זצוק"ל

"לנו יש טענה מבוססת וסבירה לפיה איננו יכולים להסכים שארץ ישראל אשר אלוקים נתן לנו בגבולות גיאוגרפיים מאוד מוגדרים, אמורה להתפרס על גבולות שהשתנו על ידי מתנגדינו או אלה שאויבי התורה לקחו זאת כמובנים מאליהם. זו הכחשה של התורה ודברי המסורת, שגם מקודשים בכל העולם". (המסמך המלא והתצלום במוסף קהילות של עיתון המבשר יום ג' כ"ב כסלו תשפ"א במדור אגודה אחת)

מתנגדים בתוקף למשא ומתן מדיני על ארץ חמדתנו

בחנוכה תשנ"ד, חודש לאחר אישור הסכם אוסלו הארור בכנסת, יצאה מועצת גדולי התורה של אגודת ישראל ב'גילוי דעת', שפתח במילים "לא עת לחשות דמי אחינו בני ישראל - צועקים אלינו". ושלא כרגיל חתמו כל חברי המועצת את שמותיהם על גילוי הדעת.

ב'גילוי הדעת' מפנים חברי המועצת אל אותה החלטה שניתנה לפני אישור ההסכם, שכאמור בטאה - חרדה לעם ישראל ואחריות לארץ ישראל. בעיקר ה'גילוי דעת' כתבו שם חברי המועצת: "אנו מתנגדים בכל תוקף גם לדרכה הפזיזה והחפוזה של הממשלה בענייני ההסכם המסוכן הזה וכלל המשא ומתן המדיני על ארץ חמדתנו המובטחת לנו בתורתנו הקדושה."

מועצת גדולי התורה מצטטת את ההחלטה מהכנסיה הגדולה השלישית

בשנת תשנ"ט שוב געשה הארץ, כשמר ברק עלה לשלטון. הוא החל במסע נמרץ לממש את הפעימה השניה, שכללה העברת השליטה בשכונת אבו-דיס שבשולי הרי-הזיתים בירושלים.

תכנית הפעימה השניה, שאיימה להביא את ירושלים תחת טווח ירייה של המרצחים, החרידה כל לב יהודי. שוב יצאו חברי מועצת גדולי התורה של אגודת ישראל ב"קול מחאה וזעקה...לנוכח עיינו זועמים לקרוע את ארץ הקדושה, נחלת ה', לנתחים הנקראים אחוזים' ו'פעילות'

ולמסרה לידי נכרים". גם על קריאה פומבית זו הביעו חברי מועצה"ת את חרדתם הגדולה כשחתמו על הקריאה כקריאה אישית שמותיהם הפרטיים.

באותו "קול מחאה וזעקה" חזרו על החלטת מועצה"ת ההיסטורית מהכנסיה הגדולה השלישית באלול תרצ"ז, ועל החלטת המועצת בעת חתימת הסכם אוסלו, והוסיפו בדבריהם "אך היום מחויבים אנו למחות שבעתיים כי הדברים מתקרבים לשלבי ביצוע ובקרוב ממש 'על ירושלים ידו גורל'. ולנוכח המצוקה קבעו 'יום תפילה' ליד שריד בית מקדשינו הכותל המערבי. כידוע, איבד ברק את השלטון ובכך נבלמה יוזמת החלוקה.

החלטת מועצת גדולי התורה נגד "הסכמי אוסלו" - חנוכה תשנ"ד, בהתבסס על החלטת ה"מועצת" באלול תרצ"ז

נספח

דברי כ”ק אדמו”ר מליובאוויטש אודות החובה לפרסום החלטת מועצת גדולי התורה בכנסיה הגדולה השלישית אלול תרצ”ז

צריכים להתנהג לפי פסק הכנסיה הגדולה

בשנת תשל”ח, כאשר ראש הממשלה דאז מנחם בגין הלך לועידת קעמפ דויד לוותר על כל שטחי סיני ויישובי ישראל, דיבר הוד כ”ק האדמו”ר מליובאוויטש רוח אפינו משיח ה’, על החובה ללכת לפי פסק דין של הכנסיה הגדולה השלישית משנת תרצ”ז.

”ידוע פסק-הדין של רבנים וגדולי ישראל, עד לפסק-דין הברור שנפסק ב”כנסיה הגדולה”, שנאמר בפרסום במעמד של כמה וכמה עשיריות מישראל - שאסור למסור אפילו שעל אחד מכל ארץ ישראל לגבולותיה.

”ופלא גדול מדוע לא מפרסמים ומכריזים בפרסום הכי גדול פסק-דין זה. שהרי כולם מודים שאלו שהיו שם היו גדולי ישראל. ועד כדי כך שאלו האומרים שהם כעת מנהיגי ישראל, מחזיקים עצמם ‘גדולים’ בכך שהם הולכים לפי הוראות גדולי ישראל שהיו ב”כנסיה הגדולה”.

וזה שישנם כאלו הרוצים להסתיר עובדה זו, ומפרשים ומסלפים פסק

זה - הרי זה לא יעזור להם משום שזה ככל "דבר ה' זו הלכה" שודאי יקויים.

ובפרט שמדובר בפסק-דין שנפסק על ידי מנהיגיהם, רבותיהם, מלמדיהם והראשי-ישיבות שלהם - הרי דבר ברור שזה פסק-דין ברור גם אצלם, ובמילא זה נוגע למעשה בפועל שלהם.

והנה, היות שפסק זה של ה"כנסיה הגדולה", מיוסד על פסק-דין של תורתנו האמיתית והנצחית, ומכיון ש"מאן מלכי רבנן" - הרי ודאי שפסק זה תקף גם כלפי אלו שנציגייהם לא היו ב"כנסיה הגדולה".

ותקף אפילו לכאלה יהודים שהיו אז במעמד ומצב הנקרא כעת "חילוניים" - היות ואצל יהודים אין "חילוניות", חול; כיון שבמתן תורה נהיו כל היהודי חלק מה"גוי קדוש" - אמנם יש להם בחירה כיצד להתנהג במעשה דיבור ומחשבה - אבל את מה שהם בעצם, אינם יכולים לשנות. שמהותם היא שהם "גוי קדוש", וקדושה היא ההיפך מ"חילוניות".

גם אלו שאינם תלמידים שלהם צריכים להתנהג לפי פסק הכנסיה הגדולה!

"...יש לנהוג בהתאם לפסק-הדין הברור של השולחן-ערוך המדובר לעיל, שפסק-דין זה הוא היסוד להחלטתם של גדולי ישראל ב"כנסיה הגדולה" - שכל תלמידיהם וההולכים בעקבותיהם [ואפילו אלו שאינם תלמידים שלהם, אלא הם תלמידים של גדולי ישראל אחרים - אבל הרי הפסק-דין שלהם מיוסד על פסק-דין תורתנו הקדושה] צריכים להתנהג לפי פסק דין זה.

וכאמור לעיל: יש ליישב מיד את כל גבולות ארץ ישראל מכל ארבעת הצדדים, ולא להתחשב באף אחד. והרמאים הטוענים שאם יישבו, הרי שאז יצטרכו לפנות ערבים ממקומם - הנה די בכך שלפי-שעה יישבו

ביהודים את כל המקומות הפנויים שבהם אין ערבים!

יש ליישב את השטחים, וכלל לא להתחשב במה שאמר בשר-ודם, היות ומאחר והתורה היא זו שמצווה ליישב את כל ארץ ישראל לגבולותיה - ועל כל פנים את המקומות הפנויים - אזי ודאי שזה לא היפך הענין של ”אל תתגרה בגוי קטן”

וכמדובר כמה פעמים: בכל רגע שמשהים את ההתיישבות היהודית - מזמינים על עצמם לחץ נוסף. ולכן, הדרך היחידה להפסיק את הלחץ היא על ידי-יישוב הגבולות - מעשה בפועל!

זוהי הדרך היחידה לפעול את השלום - רק על-ידי יישוב הגבולות וציות מוחלט לפסק-הדין של גדולי ישראל שנפסק ב”כנסיה הגדולה”, ואשר מבוסס על פסק-הדין של תורתנו הקדושה, הקובע שהיות ואין שום ברירה אחרת, שכשישנו מצב של ”ממששים לבוא” ואפילו רק ”על עסקי תבן וקש” - אזי הפסק דין הברור הוא: ”יוצאים עליהם בכלי זיין”. ובמילא צריכים להכין יהודים שיחזיקו את הכלי זיין, ולהסביר להם שעושים זאת רק בגלל שכך נפסק בתורתנו הקדושה.

והתקוה היא שתלמידיהם ויוצאי חלציהם של אותם גדולי ישראל שהיו ב”כנסיה הגדולה” יכריזו בגלוי שיש להם פסק-דין ברור כיצד הם צריכים לנהוג, ומכיון שיש לו תלמידים ומושפעים - הרי שיפעל גם עליהם שידעו פסק זה, עד שכל היהודים ידעו זאת. (ע”פ שיחת מוצאי שבת-פרשת משפטים ה’תשל”ח מתוך הספר ’קראתי ואין עונה’)

פרסומה ככל הדרוש של החלטת מועצת גדולי התורה אלול תרצ”ז

לקראת הכנסיה הגדולה השישית של אגודת ישראל שהתקיימה בירושלים עיר הקודש, כ”ק אדמו”ר מליובאוויטש שלח מברק מיוחד

לבאי הכנסיה הגדולה השישית ובה הזכיר את החלטת הכנסיה הגדולה השלישית. להזכיר שזה היה בתקופה של הסכמי קעמפ דויד בו ישראל ויתרה ר"ל על שטחי סיני, והסכימה להקמת מדינה פלשתינית רחמנא ליצלן

שלהי חנוכה תש"מ

...בנוגע לענין שהזמן גרמא, פרסומה ככל הדרוש של החלטת מועצת גדולי התורה בכנסיה הגדולה - אלול, תרצ"ז - אשר "הארץ הקדושה אשר הקב"ה הציב גבולותי" בתורה הקדושה נתונה לעם ישראל עם עולם, וכל ויתור שהוא על אדמות הקודש הנתונה לנו על ידי הקב"ה בגבולותי אין בו ממש".

ובפרט ובמיוחד שמאז הוחמר המצב בענין זה באופן עיקרי, וכל ויתור שהוא - הוא ענין של פיקוח נפש ממש,

וכפסק דין ברור בשולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן שכ"ט אשר, רחמנא ליצלן היל"ת, תהא הארץ נוחה ליכבש לפניהם.

והשם השומר את עמו ישראל - ישמור את כאו"א, הן באה"ק והן בחו"ל.

ובמהרה בימינו ממש ישים קץ לחושך, החושך כפול ומכופל אשר בדרא דעקבתא דמשיחא.

אשר יגאלנו מגלותנו המר, כי ילחום מלחמת ה' ויצליח ויבנה מקדש במקומו ויקבץ נדחי ישראל ומלאה הארץ דעה את ה'.

(יש לציין שכ"ק אדמו"ר מליובאוויטש הורה לפרסם כרוז של החלטת מועצת גדולי התורה במודעות רחוב לקראת החלטות הרות גורל, וכן הורה להדפיס מכתב זה בהוספות לליקוטי שיחות חלק ט')

לצאת בתוקף של דין השולחן ערוך

בשיחה עם כ”ק האדמו”ר מגור בעל ה”לב שמחה” זצ”ל שהיה נשיא מועצת גדולי התורה ביקש הרבי לצאת בקול קורא עם תוקף של פסק דין נגד מסירת שטחים

כ”ק אדמו”ר מליובאוויטש: הוזכר קודם בנוגע לתוקף ושלום, - ומכיון שאתם הנכם זקן האדמורי”ם בארץ-ישראל, כדאי היה שתצאו לפרסם בתוקף לקיים פסק-הדין של השולחן-ערוך שכאשר הם באים ”על עסקי תבן וקש” יש לעמוד עם נשק וכו’ - וממילא יהיה ”תפול עליהם אימתה ופחד”.

כ”ק האדמו”ר מגור: אכן רואים שכל השירה כתובה בלשון עבר, מה- שאין-כן ”תפול עליהם אימתה ופחד” כתוב בלשון הווה, [כ”ק אדמו”ר שליט”א העיר שזהו בלשון עתיד].

והיינו: ישיר שייך להעבר, מה- שאין-כן ”תפול גו” צריכים גם בזמננו.

כ”ק אדמו”ר שליט”א מליובאוויטש: כיון שישנם כאלה שהם ”הירא ורך הלבב”, ויש להבטיח ש”אל ירך לבב אחיו כלבבו” (כפי שקראנו בשבת הקודמת) - יש לפרסם ”קול קורא” שזהו דין בשולחן-ערוך (שאיננו קשור ב”קדושת הארץ” ”עליה בחומה”, וכל כיוצא-בזה) החל על כל ריכוז יהודי בכל מקום שהוא (אפילו בחוץ-לארץ), שאפילו בשבת יש לצאת כנגדם בכלי נשק, ואף כאשר הם באים על עסקי קש ותבן - כיון שזהו ב”ספר” (ליד הגבול).

ופירסום ”קול קורא” זה - שיפעול רושם חזק

- הוא עתה בבחינת ”דבר בעתו”:

ראשית, קראנו זה עתה בשבת הקודמת (פ’ שופטים) שכהן, מדריך, או שופט צריכים להשתדל לחזק.

שנית, זה יביא תועלת בנוגע ל"הירך ורב הלבב", שלכל-הפחות לא יתערבו. - אמרתי שרואים דבר פלא: בנוגע ל"הירא ורך הלבב", היו צריכים לכאורה, לעשות דבר פשוט, לשכנעו שאין לו ממה לפחד, כאן רואים בדיוק להיפך: "ילך וישוב לביתו" שכן אין פנאי לשנות דעתו, מה שצריך להבטיח הוא ש"אל ימס לבב אחיו כלבבו", במילא יכול הוא ללכת לביתו ולעשות כל הדברים הטובים בביתו.

אילו היו יוצאים בתוקף של "מאן מלכי רבנן", עם תוקף של דין השולחן-ערוך, היו הדברים פועלים למעלה, וכן בדרך ממילא פועלים גם למטה. (ט' אלול תשל"ח)

ישיבת המועצת בכנסיה הגדולה השלישית

גדולי ישראל בכניסה הגדולה

פסק דין

אנו רבנים, מורי הוראה בישראל, מצטרפים לתוקף נצחי של פסק דין תורתנו הקדושה, שנתנה ביום שני אור ל"ז אלול תרצ"ז על ידי מועצת גדולי התורה בסיום הכנסיה הגדולה השלישית:

"ארצנו הקדושה נתונה לנו מאדון העולם בשבועה וברית עולם למען לחיות בה חיי התורה לשמה ולקיים מצוותיה, ועם ישראל קשור בה בכל רוחו ונשמתו לנצח נצחים, ומפני חטאינו גלינו מארצינו והשי"ת הבטיח לנו על ידי נביאיו הקדושים כי יגאלנו על ידי משיח צדקנו וזה עיקר מעיקרי דת קדשינו אשר כל בן ישראל מחוייב להאמין בה.

"זכות עם ישראל על הארץ הקדושה יסודה בתורה הקדושה וביעודי הנביאים, קיום מדינה יהודית אפשרי רק אם חוקת התורה מוכרת בה בתורת החוקה היסודית של הארץ, ושלטון התורה בהנהגת המדינה. מדינה של יהודים אשר אינה מיוסדת על חוקי ושלטון תורה היא התכחשות למקור ונצח ישראל, ושוללת את מהותו וצביונו של עם ישראל, וחותרת את יסוד קיום עמנו וחודלת להיות מדינה יהודית

"הארץ הקדושה אשר הקב"ה הציב גבולותיה בתורה הקדושה נתונה לעם ישראל עם עולם, וכל ויתור שהוא על אדמות הקודש הנתונה לנו על ידי הקב"ה בגבולותיה אין בו ממש.

וע"ז באנו על החתום

שם	_____	משפחה	_____
עיר	_____	תפקיד	_____

ניתן לשלוח את פסק הדין לפקס 077-7010221

דואר אלקטרוני sosisrael08@gmail.com

הצהרה גלויה

אנו עם המוסר על דבר גזירות ארץ ישראל לחלקים (קנטונים או מדינות יהודיות וסרניה קרובות) אנגרת ישראל בארץ לחובתו לעצמו לפרסם את ההצהרה כדלהלן:

אנחנו בארץ ישראל דוחה כהחלטתנו של נסיון של התקפות נוספת בשלטונותה של ארץ ישראל. העם שקדורה אל כל ארצי לגבולותיה עמיי התורה, וכל נסיון של צמצום חרש בגבולות הארץ יתחשבתי תיפוג יהודי, היא ההתקפות בוכיות האומה על ארץ ישראל, ועומדת גם כנגדו. המוסר האומות המבטאים הארצי ישראלי.

אנחנו בארץ דוחה כהחלטתנו של נסיון של הגדלת העיר ירושלים משאר חשטה יהודי בארץ, וכל עם הארץ מוכות הרוחני ושקור קדושתה, ואז אפשר לו להעם היהודי להסכים שהרשוב של ישראל יסאר גמול לב גשמה.

אנחנו בארץ דוחה כהחלטתנו של נסיון של הפסדת ארץ ישראל מקדושתה, והיא רואה שיהיה מדינה יהודית חילונית בארץ סכנה להקפידו הגשמה של עם ישראל בתור עם הקודש.

אנחנו בארץ כבודתה שהיהדות יהיה יכולה רק אז להסכים למדינה יהודית בארץ ישראל, והיא אפשרות שהחוקה היסודית של מדינה זו תבטיח את שלטון התורה בחיי הכלל.

אנחנו בארץ כבודתה שבהעיר עיריות מסיקה להכרת סמכות התורה בחיי הצבור והכלל, ושהשלטון יהודי עצמאי היהדות החרדית ככלל ולכל יהודי שומר תורה בארץ, ביחס להתחנך, ושהארץ קדשי האומה.

אנחנו בארץ דורשת המאחרות כל העם היהודי בארץ ובגולה לכל משלוחיו בהגנה על העצמאות כמדינות של חירוניהם מאלו העולמים למנוע בשלטות חשטה ושלמות הקדושה.

מרכז אנגרת ישראל בארץ ירושלים ת"ו

Judas Jisro
18.-23. srpen
Weltkongres
8.-23. August

כנסיה גדולה של אגודת ישראל
מרינבד יא- טז אלול תרצ"ז